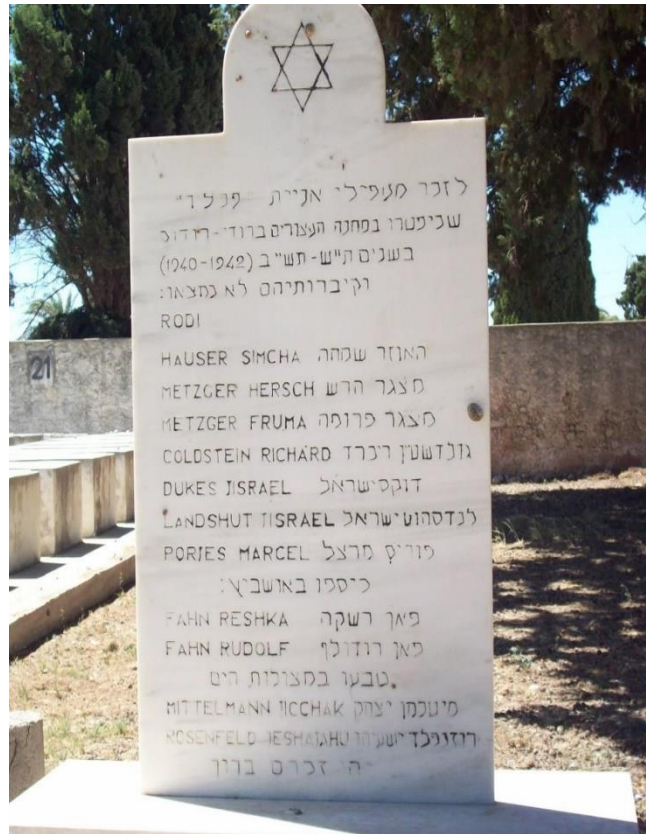

**Εβραϊκό Νεκροταφείο Ρόδου - Μνημείο αφιερωμένο στους
παράνομους Εβραίους μετανάστες που πέθαναν στη Ρόδο, ενώ
εγκατέλειψαν τη ναζιστική-Ευρώπη με το πλοίο "Pentcho" καθ' οδόν
για την Παλαιστίνη (1940-1942)**

LEZEKHER MAAPILEY ONIYAT PENLO
(PENTCHO)

SHENIFTEROU BEMAKHANE HAATZOURIM
BERODI-RODOS

BESHANIM TAV'SHIN-TAV'SHIN'BET (1940- 1942)

VEKIVROTEHEM LO NIMTSEOU :

RODI

HAUSER SIMCHA
METZGER HERSH
METZGER FRUMA
GOLDSTEIN RICHARD
DUKES ISRAEL
LANDSHUT ISRAEL
PORIES MARCEL

NISPOUR BEOHVITZ

FAHN RESHKA
FAHN RUDOLF

TAVOU BEMETZOULO HAYAM

MITELMANN YTZCH
ROSENFELD YESHARU

YEHI ZIKHRAM BAROUKH

Εις μνήμην των λαθρομεταναστών του σκάφους
Pentcho. Λίγοι από αυτούς έχασαν τη ζωή τους στο
στρατόπεδο κράτησης της Ρόδου τα έτη 1940 - 1942.
Η περιοχή ταφής τους δεν βρέθηκε.

Θανώντες στη Ρόδο

Hauser Simcha
Metzger Hersh
Metzger Fruma
Goldstein Richard
Dukes Israel
Landshut Israel
Poris Marcel

Σκοτώθηκαν στο Άουσβιτς

Fahn Reshka
Fahn Rudolf

Πνίγηκαν στα βάθη της θάλασσας

Mitelmann Ytzchak
Rosenfeld Yesharu

Η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥΣ ΘΑ ΕΥΛΟΓΗΘΕΙ

Η ιστορία του Pentcho

Το Pentcho ήταν ένα 85χρονο ατμόπλοιο που μίσθωσε το αναθεωρητικό σιωνιστικό κίνημα για να φέρει Εβραίους πρόσφυγες στην Παλαιστίνη.

Αναχώρησε από την Μπρατισλάβα στις 18 Μαΐου 1940 με περίπου 400 Σλοβάκους Εβραίους και κατέπλευσε προς τον Δούναβη. Λίγες εβδομάδες αργότερα στο λιμάνι της Σουλίνα –Sulina επιβιβάστηκαν 100 Αυστριακοί Εβραίοι ανεβάζοντας το σύνολο των επιβατών σε περίπου 510 Εβραίους πρόσφυγες.

Το Pentcho έφυγε από τη Sulina στις 21 Σεπτεμβρίου και μετά από ένα διάπλου με θυελλώδης ανέμους μέσω της Μαύρης Θάλασσα, πέρασε τα Δαρδανέλλια και έφτασε στο λιμάνι της Μυτιλήνης (Metelin) στο νησί της Λέσβου. Μετά την απαγόρευση για ανεφοδιασμό του πλοίου, εστάλη μέσω ασυρμάτου μήνυμα στην Επιτροπή Ανακούφισης Προσφύγων (CRR) στην Αθήνα, δηλώνοντας την κατάσταση τους. Κατευθύνθηκαν προς το λιμάνι του Πειραιά, όπου το CRR οργάνωσε την παράδοση τροφίμων και καυσίμων. Το Pencho έφυγε από τον Πειραιά στις 3 Οκτωβρίου και τέσσερις ημέρες αργότερα έφτασε στο λιμάνι της Ρόδου, όπου οι ιταλικές αρχές τους παρείχαν προμήθειες αλλά τους διέταξαν τον απόπλου την επόμενη μέρα.

Λίγες μέρες αργότερα, στις 9 Οκτωβρίου, ο λέβητας του πλοίου εξερράγη. Το πλοίο έσπασε στα δύο κοντά στο έρημο νησί Χαμιλονήσι που ανήκει στην επικράτεια των Δωδεκανήσων και ήταν υπό ιταλικό έλεγχο. Οι επιβάτες και το πλήρωμα μπόρεσαν να βγούνε στην ξηρά και να μεταφέρουν τις προμήθειές τους πριν βυθιστεί τελικά το πλοίο. Πέντε άνδρες πήραν το μοναδικό σωσίβιο σκάφος για να διασωθούν. Στη διαδρομή έπεσαν σε καταιγίδα και έχασαν τον προσανατολισμό τους. Τελικά διασώθηκαν από έναν Βρετανικό αντιτορπιλικό και μεταφέρθηκαν στην Αλεξάνδρεια.

Παράνομοι μετανάστες από το Pentcho στο Καμηλονήσι παρακολουθούν καθώς το πλοίο βυθίζεται

Όταν το CRR έμαθε για τη βύθιση του Pencho, ενημέρωσαν τους Έλληνες στο Ηράκλειο, οι οποίοι στη συνέχεια προσπάθησαν να παραδώσουν προμήθειες στους προσαραγμένους πρόσφυγες στο Χαμηλονήσι. Στις 18 και 19 Οκτωβρίου, οι ιταλικές αρχές με δυο εξορμήσεις μετέφεραν τους πρόσφυγες στη Ρόδο. Οι πρόσφυγες έμειναν στη Ρόδο για ενάμιση περίπου χρόνο σε ένα πρόχειρα κατασκευασμένο στρατόπεδο στο γήπεδο ποδοσφαίρου της Ρόδου. Στις 25 Δεκεμβρίου τους μετέφεραν στο στρατόπεδο San Giovanni στη Ρόδο.

Στρατόπεδο San-Giovanni, σκηνές που στήθηκαν στο νησί της Ρόδου για τους παράνομους μετανάστες του Pentcho

Έζησαν συγκριτικά καλά με τη βοήθεια της Εβραϊκής Κοινότητας της Ρόδου. Αν και οι συνθήκες διαβίωσης στην κατεχόμενη από τους Ιταλούς Ρόδο ήταν δύσκολες, το φαγητό ήταν λιγοστό και οι επιδημίες θέριζαν.

Τον Ιανουάριο του 1942, οι πρόσφυγες μεταφέρθηκαν στο στρατόπεδο εγκλεισμού Ferramonti στη νότια Ιταλία. Κρατήθηκαν εκεί έως ότου οι Σύμμαχοι κατέλαβαν την Ιταλία.

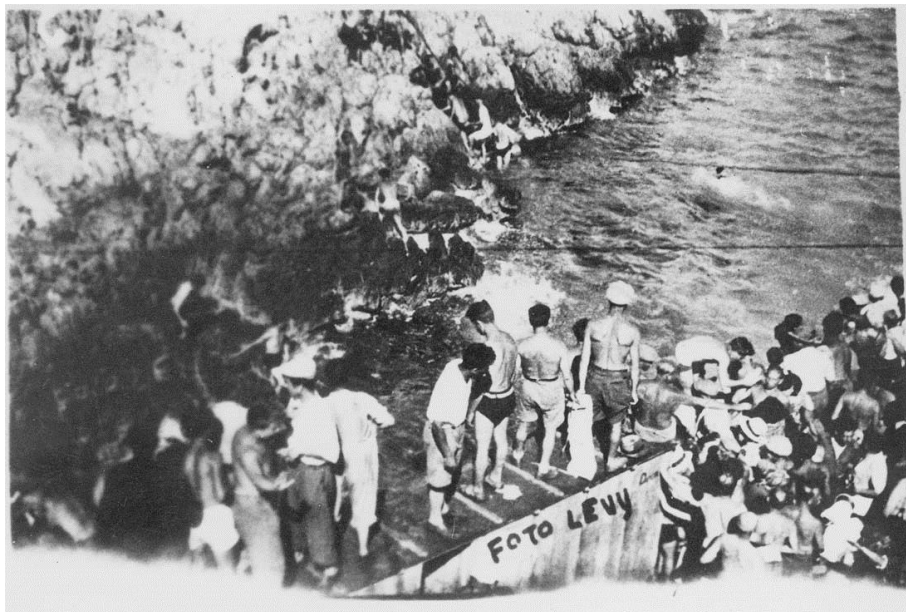
Οι περισσότεροι από τους επιβάτες του Pencho έφτασαν στην Παλαιστίνη τον Ιούνιο του 1944, αλλά είκοσι τέσσερις από αυτούς ήταν μεταξύ των 1000 προσφύγων που μεταφέρθηκαν στις ΗΠΑ το 1944 με το SS Henry Gibbins και τους δόθηκε άσυλο είχαν στο Φορτ Οντάριο. Το Pencho ήταν το τελευταίο παράνομο πλοίο μεταναστών που χρηματοδοτήθηκε από το αναθεωρητικό σιωνιστικό κίνημα. Στη συνέχεια η παράνομη μετανάστευση στην Παλαιστίνη οργανώθηκε από την Μοσάντ και τον Οργανισμό για την Παράνομη Μετανάστευση.

Watch

<https://www.youtube.com/watch?v=vgfni64SxM>

Συνεχίστε να διαβάζετε την ιστορία ενός άλλου πλοίου...

Το πλοίο «RIM» 1939

Στις 30 Ιουνίου 1939, ένα παλιό πλοίο με το όνομα "Rim", με σημαία Παναμά, σταμάτησε στη Ρόδο. Προερχόταν από την Κωνσταντία, στη Μαύρη Θάλασσα, και μετέφερε περίπου 600 Εβραίους από την Τσεχοσλοβακία, την Αυστρία, την Ουγγαρία και τη Ρουμανία με προορισμό την Παλαιστίνη.

Στη Ρόδο επιβιβάστηκαν άλλοι 200 «αλλοδαποί» Εβραίοι λόγω του φυλετικού νόμου της 7ης Σεπτεμβρίου 1938 που απαγόρευε σε εκείνους τους Εβραίους, που εγκαταστάθηκαν στα Δωδεκάνησα μετά την 1η Ιανουαρίου 1919, να διατηρήσουν την ιταλική ιθαγένεια και τους ανάγκασε να εγκαταλείψουν το νησί μέσα σε έξι μήνες.

Το Rim απέπλευσε στις 3 Ιουλίου, αλλά σύντομα έπιασε φωτιά στη θάλασσα κοντά στο νησί της Σύμης. Ιταλικά πλοία παρενέβησαν, έσωσαν όλους τους επιβάτες και τους μετέφεραν πίσω στη Ρόδο. Οι ιταλικές αρχές τους παρεχώρησαν το στάδιο της πόλης και σκηνές για τη διαμονή τους, η Εβραϊκή Κοινότητα της Ρόδου βοήθησε παρέχοντας τρόφιμα και ρούχα, όπως έκανε και η Joint (Εβραϊκή Φιλανθρωπική οργάνωση). Οι ναυαγοί παρέμειναν στη Ρόδο για μήνες, καθώς ήταν δύσκολο να βρεθεί πλοίο για να τους μεταφέρει στην Παλαιστίνη.

Την περίοδο της παραμονής τους στη Ρόδο έγιναν γάμοι και υπήρξαν γεννήσεις. Επιτέλους στις αρχές του 1940, ενώ η Ρόδος εξακολουθούσε να κυβερνάται από τον De Vecchi, βρέθηκε ένα πλοίο και αναχώρησαν όλοι, παίρνοντας μαζί τους ένα Sefer Torah σαν δώρο από την Εβραϊκή Κοινότητα.

Έφτασαν στην Παλαιστίνη και κατάφεραν να αποβιβαστούν παρά τον αυστηρό έλεγχο του Βρετανικού Βασιλικού Ναυτικού. Ένας νεαρός

Εβραίος της Ρόδου, ο Haim Levy, κατάφερε ακόμη και να πάρει φωτογραφικό υλικό για ένα ρεπορτάζ αυτής της απίστευτης περιπέτειας.

Πηγή «Η Ιστορία της Εβραϊκής Ρόδου» της Esther Fintz Menascé, έκδοση 2014, σελίδες 155-156